

zevedus in l.9. tit.1. n.4. lib.5. nov. recopilat. ubi movet quæstionem. & nihil dicit, sed remittit se ad Tellum Ferdinand. & in l.1. tit.8. eod. lib. n.55. expressè amplectitur eam, & in simili statuto idem observat Cephal. in cons. 156. num. 37. lib.2.

Contrarium tamen, imò quod filius disponere possit tertia parte bonorum pleno jure, in proprietate, & usufructu, atque in usufructu etiam patri præjudicare, defendit Anton. Gomez. in l.6. Tauri, n.14. & idem tenet Menchaca de success. progress. l.1. §.1. n.31. & multis rationibus comprobatur Azeved. sibi contrarius in l.4. tit.4. n.12. & 13. lib.5. novæ recopilat. & post longam disputationem habitam ex n.24. veriore sententiam existimat Cervantes n.47. in l.5. Tauri: ex quorum rationibus dubia remanet adhuc præfata quæstio, quamvis in judicando & consulendo durum esset à prima opinione recedere. Et de his hæc tenent.

CAPUT LXIV.

Pater legitimus administrator, & usufructuarius bonorum adventitiorum filii familias, alius etiam usufructuarius quicumque utrum amittat usufructum per ingressum Religionis, Professione sequuta? Ubi quæ hucusque scripta sunt ab aliis, recensentur in unum, nonnulla noviter, & melius quam hæcenus ab Authore annotantur, ac denique Martini Silimani, Cini, Saliceti, ac aliorum sententia contra Recentiores defenditur. Deinde vivente patre, an & quando filius prætereundus possit jus aliquod in Legitima, vel si legitimam recipiat in vita, & postmodum facultates patris augeantur, utrum supplementi petendi jus obtineat? plenissimè, remissivè tamen declaratum proponitur.

SUMMARI A.

- 1 Jura universa quæ de extinctione usufructus per mortem usufructuarii tractant, de qua morte intelligi debeant?
- 2 Mors civilis licet, sub latissima verbi significatione, appellatione mortis comprehendatur, non tamen regulariter nec propriè, ac dumtaxat in casibus à jure expressis.
- 3 Usufructus regulariter non finitur, nec amittitur per ingressum Religionis, Professione sequuta; sed in Monasterium transit, ut penes ipsum pro vita dumtaxat Monachi resideat, non in perpetuum; nam aliàs proprietates redderetur inutilis.
- 4 Et nonnullis fundamentis, quæ in contrarium moveri possunt, rectè, remissivè tamen satisfactum.
- 5 Pater per ingressum Religionis, & Professionem, an amittat usufructum, quem jure patriæ potestatis habet in bonis adventitiis filiorum & num. seqq.
- 6 Quæ hæcenus in proposita quæstione Gloff. considerantur DD. ad tria principaliter reduci debent.
- 7 Bartoli opinionem in superiori dubio rectè improbatam communiter.
- 8 Usufructum competentem patri in bonis adventitiis filiorum extinguere per ingressum Religionis & Professionem factam à patre, ex sententia Martini Silimani, Cini, Saliceti, & aliorum, quæ ab Authore probatur, & num. seqq.
- 9 Pro opinione Silimani primum fundamentum adductum, & nonnullis consideratis in proposito per Pinellum, noviter, & verè satisfactum.
- 10 An Legitimam possit petere filius vivente patre, qui Religionem professus est.
- 11 Legitima non debetur filio nisi post mortem patris: quod latissimè explicatur, inserturque ad quam plurima in proposito necessaria, remissivè.

- 12 Pater si velit assignare potest Legitimam in vita filio, quamvis ad id faciendum non teneatur.
- 13 Pater si in vita filio, vel filie Legitimam assignaverit, & postmodum ejusdem facultates augeantur, an debeat augeri vel suppleri Legitima?
- 14 Fundamenti Neotericorum contra Silimanum, Cinum & alios, noviter satisfactum per Authorem.

Pro distincta, atque absoluta hujus Capitis explanatione, in primis constituendum erit: Quod jura universalia, quæ de extinctione usufructus per mortem usufructuarii tractant, utique naturalem, non verò civilem mortem denotant; cum propriè ea mors dicatur, quando quis naturaliter moritur: quod præsentens Accursius in §. finitur. Institut. de usufructu, rectè exponit, morte naturali usufructum finiri: & sequuntur Scribentes communiter, ut de Comuni testantur Caldas Pereira in l. si curatorem habens, verbo, lætis, n. 140. vers. ceterum. Carolus de Tapia in Authent. ingressi, verb. sua cap. 17. n. 5. C. de sacrosanctis Ecclesiis; & his non relatis Hieronym. de Cavallos communium contra communes, q. 64. n. 1. ad finem. Mors enim civilis, licet sub latissima verbi significatione, mortis appellatione comprehendatur; non tamen regulariter nec propriè, ac dumtaxat in casibus à jure expressis, ex sententia Gloffæ in cap. placuit, el segundo, 16. q. 1. quam esse communiter receptam post multos alios testantur Rodericus Xuarez allegatione 20. n. 16. & 20. Menchaca de success. creatione, lib. 3. §. 21. n. 172. Costa in l. Gallus, §. & quid si tantum, 2. part. n. 13. Mieres de majoratu, part. 2. q. 3. n. 36. Joan. Gutierrez canonicarum qu. lib. 2. cap. 1. n. 43. & 44. Alexand. Trentacinquus tract. de substitutionibus, 4. part. cap. 6. Joan. Vincent. Hondedeus in cons. 62. n. 4. & n. 35. vol. 1.

Inde est, quod regulariter usufructus non finitur, nec amittitur per ingressum Religionis, Professione sequuta, sed in Monasterium transit, ut penes ipsum pro vita dumtaxat Monachi resideat, non in perpetuum; nam aliàs proprietates redderetur inanis: quod firmiter Gloffæ, Petr. Bellaperti, col. 8. Cinus nu. 19. Odofredus n. 16. Bartolus n. 42. Albericus n. 23. Baldus n. 31. Salicetus n. 10. Castrensis n. 26. Jason n. 48. & Decius n. 27. in authent. ingressi, C. de sacrosanctis Ecclesiis. Azo in summas, ff. quibus modis usufructus amittatur, n. 1. Gloff. & alii Scribentes communiter in authent. idem est, C. de bonis quæ liberis, Gloffæ, Archidiaconus, & Bellamera in cap. si qua mulier, 19. q. 3. Alexander in cons. 139. col. 2. lib. 2. Innocentius n. 5. Hostiensis n. 8. circa finem, Joan. Andreas 16. Butrius 23. Bellamera 16. Abbas 72. Decius 257. Augustinus Berous 530. in cap. in presentia, de probationibus, & cum aliis pluribus de Comuni testantur Caldas Pereira in d. l. si curatorem habens, verbo, lætis n. 142. vers. imò & in omni usufructuario. Covarr. in cap. 2. nu. 8. de testament. Joan. Gutierrez canonicarum lib. 2. cap. 1. n. 98. Cavallos communium contra communes, q. 64. n. 1. Carolus de Tapia in d. authent. ingressi, verb. sua, cap. 17. ex n. 1. usque ad nu. 7. Cujus occasione in prædictis amplius non insisto; is enim præfata resolutionem rectè fundat, & omnibus fundamentis satisfacit, quæ in contrarium moveri possunt.

Secundò constituendum est, superiore doctrinam, ut dixi, in omni usufructuario procedere regulariter: Dubium tamen esse, utrum in patre legitimo administratore, & usufructuario bonorum filii procedere debeat, sive jus diversum statuendum sit in illo, ut si religionem ingrediatur, & profiteatur, amittat usufructum, quem jure patriæ potestatis habet in bonis adventitiis filiorum: & Gloffæ in authent. idem est, C. de bonis quæ liberis, indistinctè asserit, Usufructum manere penes Monasterium vivente patre, sicut in aliis usufructuariis dictum est supra; & probarunt eam Baldus, Castrensis, Cuman. & Corneus ibid. Cinus, & Albericus in d. authent. ingressi, & ibi expressim Bartolus n. 42. & 49. & Rosellus n. 18. & cum Decio, August. Bero. Guid. Pap. Socino, Alexand. Croto, Didac. Perez, Cæpola, Palacios Rubios, Anton. Gomez

De Usufructu.

Caput LXIV.

mez, Menchaca, Tello Fernandez, Matienço, Ignatio de Palcedo, & aliis constanter defendunt sententiam Gloffæ, & veriore dicunt Arias Pinellus 1. part. C. de bonis maternis, n. 49. & 50. Caldas Pereira dict. verbo, lætis, ex nu. 140. usque ad nu. 143. D. Spino in specul. gloff. rubr. 4. part. n. 16. vers. contrariam tamen opinionem. Joan. Gutierrez canonicarum, lib. 2. dict. cap. 1. n. 100. videndus ex n. 97. usque ad nu. 101. Borgninus Cavalcanus de usufructu mulieri relicto, n. 241. fol. 450. Carolus de Tapia in dict. authent. ingressi, verbo, sua, cap. 17. n. 7. per totum: & pro hac parte nonnulla considerant Arias Pinellus, Caldas Pereira, Joan. Gutierrez, & Carolus de Tapia ubi supra. In effectu tamen prædictorum, cæterorum etiam Scribentium rationes, ad tres principaliter reduci debent.

Primum, quod nulla ratio differentie specialis constitui possit inter patrem usufructuarium legitimum, ac alios usufructuarium Religionem ingredientem, & profitentem, nec jure aliquo expressim probetur per ingressum Religionis, & Professionem patris, usufructum talem amitti, proprietate filiorum consolidari.

Secundò, quod pater, licet Monachus effectus, adhuc tamen naturaliter vivit, & sic durat usufructus: Monasterio autem, quatenus capax est, omnia deferuntur, quæ Monachus habebat, nec debet ipse ex actu probabili damnum sentire.

Tertiò & ultimò, quod mors ficta, quæ inducitur per ingressum Monasterii, & professionem, non debet in isto casu comparari naturali, quoniam ubi in actu, de quo quæritur, non operatur eundem effectum, quem naturalis, utique naturali non comparatur: sed in proposita specie non operatur eundem effectum; ergo comparatio talis admittenda non est, ut latius conatur probare Caldas dict. verbo, lætis, n. 141. vers. quocirca, & nu. 142. & pungit Carolus de Tapia ubi supra, dict. n. 7. Et hæcenus de opinione Gloffæ.

Bartolus verò in dict. Authent. idem est, C. de bonis quæ liberis, aliter declarat, existimatque mediam viam eligendam, ut dimidia pars usufructus patris maneat penes Monasterium, altera verò ad filium spectet, sicut quando pater cum emancipato, juxta textum in dict. cum oportet, §. cum autem, C. de bonis quæ liberis: & sequuntur Angelus ibid. Abbas, Gomez, Arias, Sylvester, & Riminaldus, quos retulerunt Pinellus ubi supra nu. 47. ad finem. Caldas dict. verbo, lætis, n. 141. Joan. Gutierrez dict. cap. 1. n. 100. vers. tertiam opinionem. Ii tamen posteriores rectè improbant opinionem Bartoli, ostenduntque diversam rationem militari in specie dict. §. Cum autem. Agitur enim in eo textu de emancipatione facto patris immediate id agentis, quæ maximum beneficium confert in filium: At in specie proposita, pater ingrediens Religionem, longè aliud intendit, licet accessoriè resultet, filium exire à patria potestate, ut eruditè annotavit Pinellus ubi supra, n. 51. & ab eo acceperunt alii Recentiores relati supra.

Denique Martinus Silimanus Doctor antiquus in d. authent. ingressi, alià in opinione, & præcedentibus contrarià fuit: Usufructum scilicet quem pater Religionem professus habet in bonis filii familias ratione patriæ potestatis, ad ipsum Monasterium non transire, sed statim professione sequuta, ad proprietatem redire, cum sit patriæ potestas extincta: & sequuntur Salicetus ibid. q. 7. Jason col. finalis, Cinus, & Albericus in d. authent. idem est. Hippolytus singular. 668. & est communis opinio secundum Salicetum in dict. authent. idem est, & Covarr. qui ipse sequitur hanc partem in cap. 2. de testament. n. 8. & alios plures relatos per Joan. Gutierrez canonicarum lib. 2. cap. 1. n. 97. in princ. quamvis ipse eam non probet; videtur tamen probare Gregorius Lopez in l. 5. verbo, el usufructo, vers. & de quæst. quam ponit, tit. 14. part. 4. Mieres de majoratu, 2. part. qu. 3. n. 14. & veriore existimat Emmanuel Mendez in repetitione dict. l. cum oportet, 2. part. n. 131. fol. 48. & novissimè his non relatis Cavallos communium contra communes, Joan. del Castillo Quor. Contr. Jur. Tom. I.

qu. 64. nu. 4. Et pro hac sententia, quæ in rigore juris verior mihi videtur, atque omnino amplectenda, valdè urgent fundamenta sequentia.

Primo quia pater ingressus Monasterium, in potestatem Superioris transit, cap. non dicatis, 12. q. 1. cap. ult. de sepulturis, lib. 6. & sic patriam potestatem amittit, quia ipse in potestate alterius existens, non potest alium in sua potestate habere, per textum in l. sic exeniet ff. ad l. Julii de adulteriis. Idèd amittere debet usufructum, quem ratione patriæ potestatis acquirat, ut apertè colligitur ex textu in dict. l. cum oportet, C. de bonis quæ liberis, cum similibus: ubi basis ac fundamentum acquisitionis usufructus in patria potestate constituitur, ut expressim advertit Pinell. in rubr. C. de bonis maternis, 2. p. in princ. Ex quo diluitur ratio ejusd. Pinell. 1. p. l. 1. C. de bonis maternis, n. 50. qui dicit ex eo penes Monasterium usufructum manere debere, quod pater, licet Monachus, naturaliter vivit; non enim ex eo quod pro mortuo civiliter habeatur, ex l. Deo nobis, C. de Episc. & cler. & l. 29. tit. 7. part. 1. usufructum extingui dicimus, cum non sit omnino certum, & latiori explicatione indigeat, ut constet ex disput. Alberici in d. l. Deo nobis, nu. 2. & DD. communiter in d. authent. ingressi: sed ex eo, quod patriæ potestas cessaverit, sive extincta sit, & in consequentiam custodia, & administratio, propter quam ex legis dispositione illi competit usufructus adventitiorum: quod satis clarè denotat Justinian. in d. l. cum oportet, & in §. non autem, & aliis seqq. ejusd. l. & sic à cessante ratione, cum pater effectus Monachus, non possit res filii administrare, usufructus debet finiri, ac cum proprietate consolidari. Nec iterum placere potest alia ratio ejusd. Pinelli ibid. n. 50. quem sequutus est Joan. Gutier. canonicar. q. lib. 2. d. cap. 1. n. 101. ante fin. dicentis, quod administratio non cessat in proposita specie, quia Officiales, & alii Ministri Monasterii poterunt talia bona gubernare, custodire, & administrare: displicet enim ea ratione, quod lex patri dumtaxat concessit custodiam, & administrationem, ac usufructum ob illam, & multo magis confidit de administratione ejusdem, quam alterius cujuslibet, ut post ordinarios in dictis juribus annotarunt Tiraquelus in l. si unquam, C. de revocandis donationibus, in præfat. n. 29. idem Pinellus in l. 1. C. de bonis maternis, 2. p. n. 20. & 21. Menchaca de success. creat. lib. 1. §. 6. n. 46. Jacob. Mandellus de Alba in cons. 286. n. 6. lib. 2. Et sic administratio concessa patri à lege propter confidentiam quam de ipso habet, committi non debet Officiali, sive Ministro Monasterii, qui potius Monasterii, quam filii utilitatem præterdet; jus ejus diminueret, ac lædere poterit, nec se habebit circa administrationem prout se habere debere patrem consideravit lex: unde aut pater administrare debet, aut ipso impedito, atque effecto Monacho, usufructus debet cum proprietate consolidari.

Deinde præfata sententiam eo argumento fundat Covarr. in dict. cap. 2. de testamentis, n. 8. quod si filius vivente patre, qui Religionem professus est, legitimam portionem petere potest, ut affirmat quamplurimi, quos ipse retulit ibid. n. 7. Joan. Gutierrez canonicarum, lib. 2. dict. cap. 1. nu. 78. Eodem jure dicendum est, ut usufructus etiam integrè pertineat ad filium statim facta Professione, nec mors naturalis expectari debeat. Sed hoc fundamentum subvertit Pinellus ubi supra, d. n. 50. in fine, dicens tutum non esse, ut patre ingressu Religionem, statim legitima debeatur filio: & quamvis ut certum, & magis commune tradiderit Grassus §. legitima, qu. 12. n. 6. per totum. Joannes de Montepellerello in cons. 46. n. 9. vol. 1. Dubium tamen est & valdè incertum ob communem juris Cæsarei Interpretum sententiam contra tenentium, ut constat ex his, quæ in hac quæstione post alios Neotericos latissimè scripsit Joan. Gutierrez videndus omnino canonicar. lib. 2. dict. cap. 1. ex n. 75. usque ad nu. 95. Deinde etiam, quia regulare est, ut legitima portio filio non debeatur nisi post mortem patris, nec filius vivo patre jus aliquod prætereundus possit, l. 1. §. si inpuberi, & ibi

& ibi Bartolus ff. de collation. bonorum. Jason in lege Cornelia, n. 5. ff. de vulgari & pupillar. substitutione, & in aubent. noviss. col. 2. Cod. de inofficio testament. Guido Papæ quæst. 486. Ferrarius cautela 24. Cephalus in conf. 95. n. 2. & in conf. 148. n. 29. lib. 1. Menochius in conf. 77. n. 6. lib. 1. Anton. Galeatus Malvassia in conf. 89. n. 19. & 20. vol. 1. qui in proposito videndi sunt omnino; inferunt enim ad multa necessaria, latiusque explicant, an & quando pater vivens teneatur dare filio Legitimam, Tiraquell. de primogenitura, q. 40. n. 96. & seqq. & n. 221. & seqq. Chassaneus in consuetudinib. Burgundia, rubrica 7. §. 2. glossa, du trespassé ex nu. 2. cum seqq. Duesias regula 356. Julius Clarus lib. 5. §. finali, qu. 86. Pinellus 3. part. l. 1. C. de bonis maternis, n. 74. & 75. Tellus Fernandez in l. 23. Tauri, ex n. 10. Menchaca de successione creatione, lib. 2. §. 20. ex n. 285. & de successione resolutione, lib. 2. §. 12. n. 13. & controvers. illustrium lib. 1. cap. 37. per tot. Covar. variar. l. 2. cap. 8. n. 7. vers. hinc apparet. Baeza de inope debitore, cap. 20. ex n. 9. usque ad 14. & de non meliorandis dotis ratione filiabus, cap. 34. n. 9. cum seqq. Padilla in l. si emancipati, ex n. 32. cum seqq. Joan. Gutierrez in cap. quamvis pactum, de pactis, in 6. verbo, à filia, per totum, & in repetitione ad textum, in §. sui, de hæredum qualitate & differentia, ex n. 89. cum seqq. Matienço in l. 1. tit. 6. gl. 2. lib. 5. novæ recopilationis. Josephus Ludovicus decis. Perus. 11. ex n. 24. Marc. Antonius Eugenius in conf. 45. & 46. Burlatus in conf. 169. per tot. lib. 2. Joan. Vincent. Hondedeus in conf. 95. ex n. 33. usque ad n. 50. Certum tamen est, & communi Doctorum consensu probatum, posse patrem volentem assignare filio Legitimam in vita, quamvis ad id faciendum non teneatur, ut post alios multos scripserunt Rodericus Xuares in repetitione. l. quoniam in prioribus, limitat. 31. n. 3. vers. nec obstat secundum eum. Anton. Galeatus Malvassia in conf. 89. n. 20. vol. 1. Grafus §. legitima, q. 12. n. 8. & utiliter declarans, Joan. Cephalus in conf. 334. n. 61. lib. 3. quod si assignatâ filio, vel filia Legitima in vita, postmodum facultates patris augeantur, an debeat augeri, vel suppleri Legitima, & de multis ad propositum necessariis, tractant latissime Covarr. in cap. Rainuntius, de testamentis, §. 1. nu. 8. & in cap. quamvis pactum, 3. part. §. 1. n. 2. de pactis, in 6. Menchaca de successione creatione, l. 1. §. 10. ex n. 462. & lib. 2. §. 18. nu. 43. & seqq. & n. 80. usque ad 85. & §. 20. n. 291. Lancelotus Politus in repetit. l. filium quem habentem, Cod. familiae erciscunde, n. 161. 162. & 164. quæ habetur vol. 7. repetitio, fol. 391. Baeza de non meliorandis dotis ratione filiabus, cap. 31. per tot. & cap. 5. n. 24. Tellus Fernandez in l. 23. Tauri, n. 10. usque ad n. 16. Alvaradus de conjecturata mente defuncti, lib. 2. cap. 2. §. 1. n. 92. Matienço in l. 7. tit. 6. gl. 2. ex n. 9. cum seqq. lib. 5. novæ recopilationis, Molina de Hispanor. primogeniis, lib. 4. cap. 2. n. 38. Mieres de majoratu, part. 1. q. 10. n. 7. Cephalus in conf. 146. n. 23. lib. 1. Menochius in conf. 72. n. 28. & 29. lib. 1. Joan. Gutierrez in dict. cap. quamvis pactum, verbo, à filia. Hippolyt. Riminald. in conf. 317. n. 1. 7. 2. & 15. lib. 3. melius in conf. 97. lib. 1. Grafus §. substitutio, qu. 19. n. 3. & §. legitima, qu. 13. per tot. Marc. Anton. Peregrinus de fideicommissis, art. 36. n. 17. & seqq. fol. 329. D. Spino in speculo, gl. 18. principali, de melioratione, ex n. 87. Alexander Kaudensis de analogis, lib. 1. cap. 19. nu. 54. latè Angelus videndus omnino ad leges meliorationum, in l. 7. gl. 5. per tot. fol. 163. & novissime Additio ad decis. Gamæ, 206. n. 5. part. 2. Hieronym. de Cævallos commun. contra communes, qu. 204.

Sed quamvis prædictum fundamentum adductum per Covarr. parum, aut nihil urgeat, cætera tamen concludenter adeo probant Silimani sententiam, ut ab eâ nullo modo recedendum crediderim. Nec obstant rationes contrariæ partis, quibus satisfieri potest ex his, quæ contra Pinellum considerabam supra, nu. 9.

14 In terminis tamen ad rationem primam respondetur: imò in proposita specie maximam differentiam esse inter patrem usufructuarium legitimum, ac alios usu-

fructuarios; quoniam alii usufructuarii obtinent usufructum ex voluntate, aut dispositione hominis, quæ ad nullum factum, sive ministerium fructuarium adstringit, dumtaxat fructuarium ipse uti frui arbitrio boni viri tenetur; quod ita, aut melius fiet intra Religionem, quàm extrâ: pater verò consequitur usufructum ex dispositione legis, ratione patriæ potestatis, atque cum onere gubernandi, & administrandi per se bona, negotia, lites, ac res filiorum; deficiente ergo patria potestate, dataque, inhabilitate aut impotentia administrandi per se, Professione secuta, & usufructus ipse deficiere, sive extingui debet. Ex quo diluitur & secundum fundamentum: Quia verum est, quod pater, licet Monachus effectus, naturaliter vivit, sed non habet filium in potestate, dissoluta patria potestate per professionem, aut saltem non obtinet administrandi facultatem, nec potentiam gubernandi personam, ac res filiorum, propter quod lex detulit usufructum patri. Unde & tertium argumentum dissolvitur, quia imò ficta mors Religionis idem operari debet, quod mors naturalis; quoniam ex utraque idem effectus resultat, cum utroque casu pater administrare sive gubernare res filiorum non possit. Quod ad oculum patet, nam sicut mortuo naturaliter patre gerenda esset administratio per alium; sic & Religionem professo, ab aliis geri debuisset, quod utique lex noluit, quæ administrandi facultatem patri concessit, ac de ipso dumtaxat confidentiam habuit, ut scribunt Authores relati supra, n. 9. Satis ergo expressum videtur à jure; quod ex mente, atque intentione juris descendit, quodque aliis sic administrandi privilegium, aut potestatem non dedit; nec enim alii ita amplam administrandi, & gerendi licentiam habere possunt, ut colligitur aperte ex textu in l. 1. C. de bonis maternis, quæ lex solutiones superiores non obscure confirmat.

CAPUT LXV.

Usufructus competens patri in bonis adventitiis, utrum duret filio Religionem proficiente? ubi etiam de proprietate bonorum ejusd. filii: Deinde, an Monasterium habeatur loco filii, ut substitutos, aut vocatos in conditione si sine liberis excludat, an etiam excludere debeat ascendentes à successione descendentes Monachi. Denique testamentum ante ingressum Religionem factum, utrum sequuta Professione rumpi, aut confirmari debeat? ubi de intellectu Tridentini sessionis 25. cap. 16. multisque in proposito necessariis, plenissime, remissive tamen tractatur.

SUMMARIUM.

- 1 Patrem legitimum administratorem, & usufructuarium bonorum adventitiorum filii, non privari usufructu, filio Religionem ingresso, quamvis ingressus Religionis tollat patriam potestatem.
- 2 Monasterium utrum excludat ascendentes à successione Monachi professo; an verò mortuo filio, seu descendente Monacho, pater, & mater, aut ascendentes alii præferri debeant Monasterio in bonis, quæ ipse Monachus secum attulit, vel habebat quando Religionem professus est.
- 3 Legitimam ascendentium esse hodie de jure hujus Regni omne patrimonium descendentes, de cujus hereditate agitur, excepto Tertio.
- 4 Monasterium revera non esse filium, sicque, civiliter, & improprie filium nominari.
- 5 Monasterium quando excludat substitutum, aut vocatum.

De Usufructu.

rum sub conditione, si sine liberis, si gravatus ingrediatur Religionem? remissive.

- 6 Testamentum ante ingressum Religionis factum, utrum sequuta Professione rumpi debeat? item ante Professionem an possit expressè revocari? & de multis aliis in proposito necessariis, remissive.
- 7 Tridentini sessione 25. cap. 16. interpretatio, juxta quam in facti contingentia fuit judicatum.
- 8 Usufructus non queritur patri eorum bonorum, quæ post ingressum Religionis, & Professionem filius Monachus acquirit.

Præcedenti quæstioni proximum est inquirere nunc, quid è contrâ dicendum sit, si ponamus quod filius ingrediatur Religionem, & profiteatur. Et pro vera, brevique hujus dubii explicatione constituendum est in primis: Patrem legitimum administratorem, & usufructuarium bonorum adventitiorum filii, non privari usufructu, filio Religionem, quam ingressus est, proficiente, quamvis ingressus Religionis tollat patriam potestatem: quod utrumque ex Saliceto, Decio, Palacios Rubios, Roderico Suarez, Antonio Gomezio, Gregorio Lopez, & aliis probarunt Arias Pinellus 1. part. l. 1. C. de bonis maternis n. 45. & 46. Caldas Pereira in l. si curatorem habens, verbo lesis, n. 143. Joan. de Matienço in l. 1. tit. 8. gl. 3. n. 20. lib. 5. novæ recopilationis. Joan. de Montesperello, quem in proposito nullus adhuc retulit in conf. 46. n. 1. vol. 1. ubi in facto consultus veram hujus resolutionis rationem sentit, dum sic scribit: Et ideo cum in casu nostro in parte dotis materna Catharina fuerit questus Andree patri legitimo, & naturali usufructus, licet ipsa filia intraverit Monasterium, & Religionem fuerit professa, & etiam mortua sit naturaliter, tamen semel usufructus formatus in patre de dicta parte dotis materna, vel aliis rebus adventitiis ipsius filia, non desinit esse penes patrem, sed durat. Eandem etiam rationem expressim probare videtur Pinell. loco relato supra, dicit. n. 45. dicit enim pro ea doctrina adhuc militare decisionem, & verba text. in l. 1. C. de bonis maternis in l. 3. C. de usufructu, & aliorum jurium, quæ superius adduxit ex n. 39. nempe l. final. vers. si vero, C. ad Senatusconsultum Tertullianum, cum similibus: quæ probant, usufructum patri questum vivo filio, durare post mortem filii; & inde n. 42. latius probavit, usufructum adventitiorum patri competentem non cessare, licet filius efficiatur sui juris, ob aliquam qualitatem, factumque filii licet laudabile, jus suum auferre non debere patri, per textum notabilem in l. impuber. 41. ff. de administratione tutorum; quem expendit ipse ibid. dicit. nu. 45. Superiorem denique doctrinam probarunt Baldus Novellus in repetitione l. cum filiofamilias, ff. de legatis 1. n. 42. & ibidem Bauerius nu. 111. Rosellus in authent. ingressi, n. 18. C. de sacrosanctis Ecclesiis, & cum Pinello, Anton. Gomezio, & aliis, tenuit Emmanuel Mendez in repetitione l. cum oportet, C. de bonis quæ liberis 2. part. nu. 129. fol. 47. qui tamen aut non verè, aut indistinctè nimis loqui videtur, dum dicit in prædicto casu, usufructum remanere penes patrem, quandiu ipse pater vivit, proprietatem verò bonorum adventitiorum transire in Monasterium per Professionem filiofamilias. Quod equidem in perpetuum, aut cum effectu habendi ea bona perpetuo intelligi non potest; mortuo enim filio succedet potius pater in his bonis, quàm Monasterium: dicitur tamen, transire proprietatem in Monasterium, ut patri non liceat prædicta bona alienare, ac eo modo administratio concessa esse intelligatur, quo à jure concessa est filio in seculo remanenti.

2 Id quod evidentius constabit, si præmittamus, dubium esse apud Doctores communiter, utrum Monasterium excludat ascendentes à successione Monachi professo; an verò mortuo filio, seu descendente Monacho, pater, & mater, aut ascendentes alii præferri debeant Monasterio in bonis, quæ ipse Monachus secum attulit, vel

Caput LXV.

habebat, quando Religionem professus est: & licet n. 50. quem sequuntur multi relati à referendis infra existimaverit, Monasterium excludere debere ascendentes, ea ratione præcipue, quod Monasterium loco filii habeatur: tamen in contrarium est communior, & verior sententia, Monasterium per ascendentes excludi. Inde est, ut quemadmodum pater qui Religionem profiteatur, præjudicare non potest filiis suis in Legitima; ita nec filius, aut filia possit, ut cum aliis multis firmarunt Gregor. Lopez in l. 17. verb. descendentes, tit. 1. part. 6. Molina de Hispanor. primogeniis, lib. 2. cap. 9. num. 64. Velasquez de Avenaño in l. 6. Tauri, gl. 8. per totam, & in l. 40. gl. 4. n. 23. Rojas in epitome success. cap. 29. n. 40. Alvarus Valasquez videndus omnino consultat. 25. per totam, Azevedus in l. 1. tit. 8. n. 47. lib. 5. novæ collect. Regia. Joann. de Montesperello in conf. 46. in finalib. verbis, vol. 1. ubi dicit in hunc modum: Unde concludo, quod dictus Andreas ultra usufructum, quem debet habere in vita sua de bonis omnibus, quæ pertinent ad filiam suam professam in Monasterio, videlicet de dote matris sue, vel aliis bonis adventitiis, debet habere tertiam partem dictorum bonorum, & dictæ partis dotis pro Legitima sua cum plena proprietate, & alie duæ partes de tribus debent esse dicti Monasterii, post mortem dicti Andree patris. Ex his verbis satis constat vera resolutio dubii propositi, quod attinet ad jus commune, de jure verò hujus Regni explicatur Authores supra relati, & Molina ubi supra, d. cap. 9. n. 65. rectè advertit, Legitimam ascendentium esse hodie de jure Regio omne patrimonium descendentes, de cujus hereditate agitur, excepto Tertio, & consequenter, quod filius Monachus nullo modo poterit aliquid ex Legitima parentibus diminueri, & reliqua bona adstrictus est Monasterio relinquere.

Nec obstat fundamentum Alfonso, quod utique falsum est, veriusque Monasterium revera non esse filium, sicque civiliter, & improprie filium nominari, ut probant Covarr. Joan. Gutierrez, ac infiniti alii referendi statim, & cum multis Carolus de Tapia in aubent. ingressi, C. de sacrosanctis Ecclesiis, verbo, sua, cap. 13. n. 4. & 5. Non enim substitutus sub conditione, si sine liberis decesserit, ideo excluditur à Monasterio, in quo gravatus ingressus est, quod Monasterium loco filii habeatur, ex Authoribus referendis statim; sed ex aliis rationibus, quas post alios eleganter considerarunt & de præsentia materia, an scilicet, & quando Monasterium excludat substitutum, aut vocatum sub conditione si sine liberis, si gravatus ingrediatur Religionem, latissime scripserunt Doctores communiter in cap. in præsentia, de probationibus, Carolus de Tapia d. cap. 13. per totum, Covarr. variar. lib. 1. cap. 19. n. 6. & n. 10. Costa in cap. si pater, de test. in 6. verbo, si abque liberis, n. 70. & 71. Mantica de conjecturis ultimar. voluntat. lib. 11. tit. 7. per totum, Menchaca de success. creatione lib. 3. §. 21. n. 166. Paleotus de nothis & spuris filiis, cap. 28. n. 5. Alvar. Valasquez consul. 24. nu. 7. Mieres de majoratu, 2. part. quæst. 3. nu. 13. Anton. Galeatus Malvassia in conf. 21. n. 11. vol. 1. Astor de Guidonibus in conf. 161. nu. 38. inter consilia ultimar. voluntat. vol. 1. Menoch. lib. 4. præsumpt. 83. per totam. Joan. Gutierrez canoniar. lib. 1. cap. 32. Matienço in l. 7. tit. 11. gl. 2. n. 21. lib. 5. novæ recopilat. & ibid. Azeved. n. 28. Joan. Francis. de Ponte in conf. 39. ex n. 7. Burlatus in conf. 52. ex num. 41. usque in finem consilii, & in conf. 97. nu. 22. & seqq. lib. 1. & in conf. 199. num. 3. & num. 15. usque ad num. 28. lib. 2. Alexander Trentacinqvius in tractat. de substitutionibus, 4. part. cap. 7. ex num. 20. cum multis sequentibus. Marcus Antonius Peregrinus de fideicommissis, art. 28. num. 58. usque ad num. 95. Joan. Marcus Aquilinus in l. Gallus, §. & quid si tantum, super illis verbis, quid enim si aque & ignis interdictionem, ex num. 27. usque ad num. 42. Joannes Vincentius Hondedeus in conf. 62. nu. 15. & nu. 37. & 38. & nu. 50. cum seqq. vol. 1. D. Spino in speculo, gloss. 12. principali,